

KRAJSKÝ ÚRAD ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA KOŠICE

Komenského 52, 040 96 Košice

Ministerstvo životného prostredia SR Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava	
Evid. č.: 30632	RZ/ ZH/ LU:
Dátum: 26-07-2007	Útvar:
Číslo spisu:	
Vybavuje: 1/4	Prílohy:

MŽP SR

Odbor posudzovania vplyvov na ŽP

Nám. Ľ. Štúra 1

812 35 Bratislava

Váš list číslo/zo dňa
4255/07-3.4/14.06.2007

Naše číslo
2007/00526

Vybavuje/linka
Ing. Somráky /055 – 6001 252

Košice
16.07.2007

VEC

„Nový energetický zdroj Trebišov“ – Správa o hodnotení.

Po preštudovaní predloženej správy o hodnotení „Nový energetický zdroj Trebišov“ doručeného na tunajší úrad dňa 18.06.2007, ktorého navrhovateľom je Československá energetická spoločnosť, a.s., Košice Vám v zmysle ust. § 33 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (ďalej len „zákon o EIA“) ako dotknutý orgán dávame nasledovné súhrnné stanovisko za štátnu správu ochrany prírody a krajiny, štátnu správu odpadového hospodárstva a štátnu správu ochrany ovzdušia.

Účelom plánovanej činnosti je výstavba troch nových energetických uhoľných blokov s výkonom 3x240 MW a jedného bloku paroplynového cyklu s výkonom 165 MW v priemyselnej zóne mesta Trebišov (areál bývalého cukrovaru). Výstavba je rozdelená do 3 etáp: 0. et. - uvoľnenie staveniska, I. et. - výstavba NEZ, prípravné práce vodného hospodárstva, 2.et.- výstavba kondenzačného energetického zdroja o výkone 3 x 240 MW (fluidné kotly, palivo čierne uhlie, rozbehové a stabilizačné palivo bude zemný plyn), 165 MW paroplynový cyklus, 3.et. - realizácia externej skládky VEP.

Za úsek ochrany prírody a krajiny

Lokalita navrhovaná na výstavbu sa nachádza na území, kde platí 1. stupeň ochrany v zmysle zákona NRSR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Západná, severná a východná časť navrhovanej lokality hraničí s navrhovaným vtáčim územím SKCHVU037 Ondavská rovina, ktoré je navrhované podľa Smernice Rady 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (smernica o vtákoch). Podľa RÚSES Trebišov (SAŽP, 1994) sa v blízkosti záujmovej oblasti nachádzajú genofondovo významné lokality Vodná nádrž Trebišov a Nový Koronč.

Zdrojom surovej vody pre NEZ Trebišov bude rieka Ondava, ktorá bude plniť funkciu recipientu pre vypúšťanie odpadových vôd z chladiaceho systému elektrárne. V prípade poruchy odberu z Ondavy sa navrhuje odber vody z rieky Trnávka.

Vo vodnom toku Ondava sa nachádzajú:

- druhy rýb európskeho významu: hrebenačka pásavá (*Gymnocephalus schraetser*), mrena severná (*Barbus barbus*), boleň dravý (*Aspius aspius*), plž severný (*Cobitis taenia*)
- druhy rýb národného významu: hrebenačka pásavá (*Gymnocephalus schraetser*)

Niektoré z nich a ďalšie ryby sú zaradené do rôznych kategórií ohrozenia:

- **ohrozené (EN):** hrebenačka pásavá (*Gymnocephalus schraetser*)
- **menej ohrozené (LR):** štika severná (*Esox lucius*), mrena severná (*Barbus barbus*), jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), plž severný (*Cobitis taenia*), podustva severná (*Chondrostoma nasus*), nosaň sťahovavý (*Vimba vimba*), jalec malohlavý (*Leuciscus leuciscus*)

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny máme k predloženej správe o hodnotení nasledovné pripomienky:

- v kapitole C.III.7. „Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy“ a v kapitole C.III.9. „Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma“ je potrebné v správe o hodnotení zhodnotiť vplyvy elektrárne (výstavba a jej prevádzka, vrátane trasy elektrického vedenia) na faunu, flóru a ich biotopy a vplyvy na chránené územia s osobitným dôrazom na priaznivý stav dotknutých území sústavy NATURA 2000 z pohľadu ich ochrany, pričom je potrebné zhodnotiť vplyv na priaznivý stav druhov vtákov európskeho významu a ich biotopov, ktoré sú predmetom ochrany v CHVÚ a pri hodnotení vychádzať z údajov o počiatočnom „nultom“ priaznivom stave. Toto v danej správe o hodnotení navrhovanej činnosti chýba,
- v predmetnej správe o hodnotení sa uvádza, že hlavným zdrojom emisií znečisťujúcich látok (ZL) do ovzdušia bude prevádzka zdrojov znečistenia ovzdušia NEZ. Ďalej sa konštatuje, že ovzdušie okresu Trebišov je ovplyvnené okolitými priemyselnými komplexmi (napr. elektráreň Vojany). Napriek tomu, že správa hovorí o splnení emisných limitov zo samotnej NEZ, v záujmovej oblasti chýba sumarizácia predpokladaných emisií z NEZ s doterajšími hodnotami znečistenia,
- v správe sa uvádza trvalý a dočasný záber pôdy. Uvádza sa ďalej, že vplyv na kvalitu PPF a LPF sa môže negatívne prejavovať ako dôsledok znečisťovania ovzdušia vypúšťanými škodlivinami (prašnosť) a to zvýšením vplyvu kyslej atmosferickej depozície na pôdy (acidifikačné procesy). Nie je možné vylúčiť postupnú acidifikáciu pôdy. Správa taktiež udáva, že pri výstavbe a prevádzke NEZ sa zvýši riziko kontaminácie pôdy ropnými látkami,
- v správe sa udáva, že odpadové vody z prevádzky budú v maximálne možnej miere využité pre úpravu VEP, prebytok odpadových vôd sa bude vypúšťať cez poistnú nádrž (dažďové a priesakové vody) a akumuláciu nádrž (priemyselné odpadové vody) do toku Trnávka (dažďové a priesakové vody) a Ondava (priemyslové vody). V správe nie je uvedené, akú teplotu budú mať odpadové vody pri odvádzaní do toku Ondava, čo je potrebné doplniť,

- výstavba hate na toku Ondava a Trnávka bude predstavovať migračnú bariéru pre ichtyofaunu. Je potrebné zvoliť vhodné technické zariadenie, ktoré by riešilo prechod rýb v toku cez hat' (tzv. rybochod),
- v správe je spomínaná externá skládka vedľajších energetických produktov, ktorá má byť vzdialená zhruba 3 km od elektrárne. Uvádza sa na parcelách, ktoré sa nachádzajú v CHVÚ Ondavská rovina,
- na str. 10, 103, 105 je nepresná terminológia, názvy a charakteristika chránených biotopov, rastlín a živočíchov, ďalej je uvedená chybná kategorizácia chránených území. chýba kategorizácia biotopov a druhov,
- spracovanie kapitol o jednotlivých chránených územiach (CHÚ) je chaotické, nakoľko spracovateľ niekedy nesprávne rozlišuje jednotlivé kategórie CHÚ,
- v kap. „Vodohospodársky významné územia“ na str. 100 chýbajú kategórie chránených území k niektorým vymenovaným územiám, do tabuľky je potrebné doplniť aj Ramsarskú lokalitu Latorica,
- pri ramsarskej lokalite: veľké Trakany, Malé Trakany – chýba názov, ide o Ramsarskú lokalitu Alúvium Tisy,
- v kapitole „Územný systém ekologickej stability“ na str. 109 nie sú spomenuté ani spracované charakteristiky genofondovo významných lokalít Vodná nádrž Trebišov a Nový Koron, nachádzajúcich sa v blízkosti záujmového územia.

Tunajší úrad z hľadiska ochrany prírody a krajiny požaduje všetky vyššie spomínané pripomienky akceptovať a zapracovať do predloženej správy o hodnotení NEZ Trebišov. Ďalej požaduje akceptovať aj stanovisko č. CHKOLA370/07 zo dňa 09.07.2007.

Za úsek štátnej vodnej správy

1. V zozname dotknutých organizácií chýba SVP š.p. B. Štiavnica (str.27).
2. V hodnotiacej správe nie sú uvedené celkové bilancie odberov z vodného toku Ondava nad a pod plánovaným miestom odberu a zhodnotenie vplyvu tohoto odberu na ďalšie plánované investície v regióne. Na základe posúdenia plánovaného odberu pre NEZ konštatujeme, že v toku ostane voľná kapacita len cca 450 l. s⁻¹, čo nie je dostatočné množstvo pre ďalší rozvoj oblasti a nezohľadňuje predpokladané stále sa zvyšujúce množstvo pre závlahy poľnohospodárskej pôdy. Z hľadiska ochrany záujmov vodného hospodárstva nesúhlasíme, aby jeden priemyselný zdroj odčerpával 50% voľnej kapacity aj tak málo vodnatého toku. (Ondava ústie -prietok Q₃₅₅ 1,962 m³.s⁻¹, zdroj VHP Ondavy, r.1995). Pritom pripomínáme, že VN Domaša je stále evidovaná ako výhľadový vodárenský zdroj určený na zásobovanie pitnou vodou a teda nie je vylúčená v budúcnosti zmena manipulačného poriadku smerujúca k zníženiu zaručeného prietoku v Ondave pod touto nádržou, čo spolu s potrebou pokrytia požiadaviek na rekreáciu a na výrobu elektrickej energie môže byť dôvodom ohrozenia dodávok vody pre potreby NEZ. V hodnotiacej správe úplne absentuje posúdenie vplyvu zníženia prietokov v Ondave pod miestom odberu na úroveň hladiny podzemných vôd a na ich kvalitu a z toho vyplývajúce dopady na rastlinné a živočíšne spoločenstvá v dotknutom povodí.
3. Na str.74 je nesprávne citovaná vyhláška MŽP SR č. 491/2002 Z.z (zrušená).

4. V hodnotiacej správe je podcenená možnosť ohrozenia stavby povodňovými situáciami, projekt nehodnotí Q_{100} ani potrebné minimálne opatrenia na ochranu stavby pred povodňami.
5. Hodnotiaca správa sa nezaobrá obsahom škodlivých a obzvlášť škodlivých látok vo vypúšťaných odpadových vodách a nie je zhodnotený ani zaobchádzanie s nebezpečnými látkami podľa vyhl. MŽP SR č.100/2005 Z.z.
6. Chýba zhodnotenie vplyvu vypúšťaných priemyselných odpadových vôd na kvalitu vody v toku Ondava a Trnávka (vzhľadom ku kvalite vody v toku v III. a IV. tr. triede kvality - znečistená a silne znečistená voda) a vplyv vypúšťania oteplených odpadových vôd na biologické ukazovatele vodného toku.
7. Chýba zhodnotenie vplyvu ukladania prebytočných VEP odpadov do vytiaženého priestoru v Lome Ruskov a Bane Bankov na kvalitu podzemných vôd. Bez uvedeného posúdenia nie je možné súhlasiť s uvedeným spôsobom likvidácie, nehľadiac na predražovanie výroby el. energie uvedenými dopravnými vzdialenosťami.
8. Odparom chladiacich vôd v množstve 328 -364 t/hod dôjde k zmene mikroklimatických pomerov územia, ktoré v správe nie sú zhodnotený /časté hmly, inverzie, zmena zrážkových a odtokových pomerov/.
9. Okrajovo je spomenuté budovanie odberných objektov a budovanie hatí na tokoch Trnávka a Ondava a nie je zhodnotený vplyv týchto stavieb na tok a na režim prúdenia a zloženia podzemných vôd.

Podľa dostupných podkladov dlhodobého rozvoja vodného hospodárstva v povodí rieky Bodrog /HEP, Generel ochrany a racionálneho využívania vôd/ sa na posudzovanom území v záujmovom priestore umiestnenia stavby nenavrhuje vybudovanie nových zdrojov pitnej vody ani vodných nádrží pre iné účely.

Vzhľadom na vyššie uvedené ~~závažné~~ nedostatky a riziká vyplývajúce z projektu, ~~neodporúčame~~ predložený zámer z hľadiska štátnej vodnej správy schváliť.

Za úsek odpadového hospodárstva

Dôležitou súčasťou pri realizácii zámeru a to počas výstavby, ale najmä pri samotnej prevádzke je oblasť odpadového hospodárstva zahrňujúca nakladanie s odpadmi od ich vzniku až po ich konečné zhodnotenie resp. zneškodnenie. V predloženej správe sú v časti B II. 3 uvedené druhy odpadov, ktoré vzniknú pri výstavbe a pri samotnej prevádzke, ich množstvá a spôsoby nakladania. Najvýznamnejšími z hľadiska množstva sú tzv. vedľajšie energetické produkty (VEP), ktoré budú produkované pri prevádzke energetických uhoľných blokov. Ide o odpady zo spaľovania uhlia, ako je škvára, popol, popolček, prach z kotlov a tuhé reakčné splodiny z odsiřovania dymových plynov. Ako vyplýva zo správy o hodnotení navrhovanej činnosti, pri prevádzke NEZ len týchto odpadov vznikne celkom 360 459 ton za rok, odpadov z úpravy uhlia, kotolne, odsiřenia, CHUV cca 110 000 t/rok. V správe sa uvádza úmysel ponúknuť odpady na využívanie ako surovina pri výrobe stavebných hmôt alebo ako materiál pre rekultiváciu opustených lomov, na stavbu komunikácií a pod. Táto možnosť si vyžaduje certifikáciu, čo sa však netýka všetkých odpadov a vzhľadom na enormné množstvo týchto odpadov, ktoré budú kontinuálne produkované bude problematický ich pravidelný odbyt. Podotýkame, že kým sa odpad stane surovinou musí sa s ním nakladať ako s odpadom a v súvislosti s tým aj manipulačné plochy a plochy kde bude uložený musia byť zabezpečené v súlade so zákonom o odpadoch. Zároveň musí byť zabezpečené zneškodnenie všetkých vyprodukovaných nevyužiteľných odpadov (trvalé uloženie), čo si bude vyžadovať priestory s veľkou kapacitou.

Konštatujeme, že problematika nakladania s odpadmi VEP nie je v správe konkrétne riešená, je v rovine úvah a zámerov a pri ich realizácii môžu nastať komplikácie, ktoré bude potrebné riešiť až počas realizácie samotného zámeru.

Za úsek ochrany ovzdušia

Stavba bude podľa prílohy č. 2 k vyhláške MŽP SR č. 706/2002 Z.z. o zdrojoch znečisťovania ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách na výroby a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok v znení neskorších predpisov veľkým zdrojom znečisťovania ovzdušia.

Z hľadiska štátnej správy ochrany ovzdušia k predloženej správe o hodnotení navrhovanej činnosti nemáme pripomienky.

Záver:

Podľa prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov, položka 2-Energetický priemysel, pol.1 Tepelné elektrárne a ostatné zariadenia na spaľovanie s tepelným výkonom od 300 MW - navrhovaná prevádzka podlieha povinnému hodnoteniu. Vzhľadom na vyššie uvedené závažné nedostatky a skutočnosti, na ktoré predložená správa o hodnotení poukázala, KÚŽP Košice doporučuje výstavbu a prevádzkovanie NEZ Trebišov prehodnotiť, vzhľadom na jej negatívny dopad na životné prostredie. Tunajší úrad je toho názoru, že prevádzka NEZ Trebišov v záujmovom území nie je vhodná.

Na vedomie:

1. ŠVS, „TU“
2. ŠSOO, „TU“
3. ŠSOH, „TU“

Krajský úrad životného prostredia
Košice

1

Ing. Milan Murín
prednosta